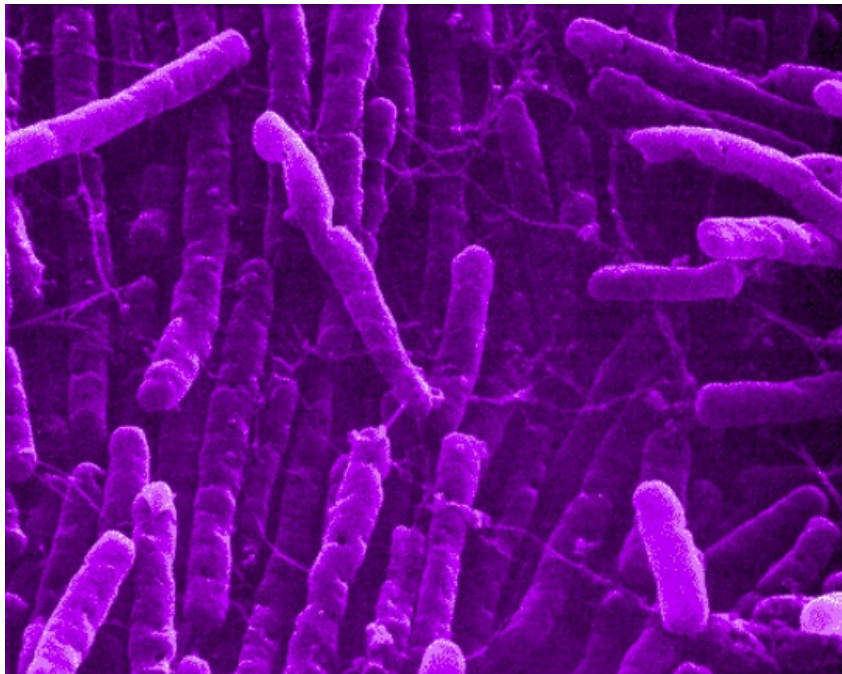

بیماری هپاتیت نکروزان (قانقاریای کبدی) : (Infectious Necrotic Hepatitis)

این بیماری یک نوع توکسمی حاد گوسفند و بز و به طور نادر در گاو است که در اثر زهرا به کلستریدیوم نویای (*clostridium novyi*) در بافت کبد بوجود میاید ، در شرایط طبیعی معمولاً با فاسیولیاژیس همراه است البته عوامل دیگری که موجب جراحات موضعی کبد میشوند نیز در بروز این بیماری تاثیر دارند.

عامل بیماری :

عامل این بیماری، باکتری از خانواده کلستریدیا ها ، به نام کلستریدیوم نویای (تیپ **B**) می باشد. این میکروب نسبتاً طویل، میله ای شکل که ۳ تا ۵ میکرون طول و ۰/۸ تا یک میکرون عرض دارد . قطر هاگ از قطر میکروب بزرگتر است و معمولاً هاگ باکتری در کشت ها بصورت دانه بیضی شکل ایجاد می شود. در کشت های جوان میکروب گرم مثبت و متحرک می باشند این باکتری در خاک و مدفوع وجود داشته و در کشت خیلی مشکل رشد می کند و در انسان نیز می تواند ایجاد بیماری به نماید.

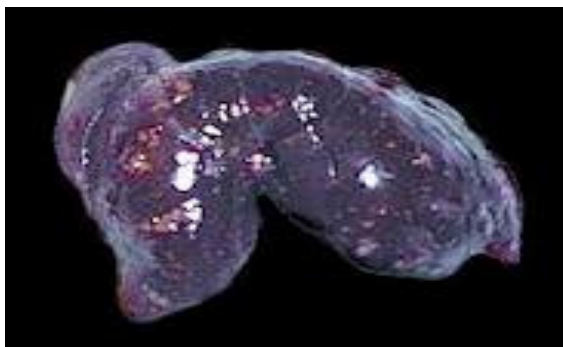
باکتری کلستریدیوم نویای (*clostridium novyi*)

طرز ایجاد بیماری :

اسپور این باکتری از طریق دستگاه گوارش وارد بدن دام شده و به کبد نفوذ می نماید . بمحض بروز شرایط لازم از جمله آسیب های کبد و هیپوکسی، اسپورها جوانه زده و توکسین های آلفا و بتا ترشح می نمایند . بیماری معمولاً در مناطق باتلاقی و در فصل های تابستان و پاییز ، بدلیل وجود حلزون های لیمنه آ (میزبان فاسیولا) و بیشتر در گوسفندان و گاهی گاوهای چاق ۲ساله اتفاق می افتد . انگل فاسیولا و دیکروسلیوم با حرکت در بافت کبد باعث ایجاد حفرات نکروزی و شرایط بیهوازی در کبد نموده و محیطی مطلوب برای رشد و تکثیر باکتری و همچنین ترشح توکسین فراهم می نمایند .

علائم بیماری :

در اکثر موارد بیماری بدون نشانی خاص بوده و دام بطور ناگهانی تلف می شود . مرگ بر اثر توکسمی و اختلال تنفسی رخ می دهد . وجود نقاط نکروتیک و پر خون در کبد، خیز در زیر جلد نواحی گردن، تیرگی و خشکی جلد ، فساد سریع لاشه و خروج خونابه از سوراخ بینی از علائم این بیماری می باشد .

(نقاط نکروتیک و پر خون در کبد)

حیوانات حساس :

گوسفند و بز و به طور نادر گاو است .

مشترک بودن بیماری :

از دسته بیماری مشترک بین انسان و حیوان نمی باشد .

تشخیص بیماری :

برای تشخیص قطعی بیماری باید کلتریدیوم نوپای را از کبد جدا ساخت . بهترین موضع نمونه برداری برای این کار، اطراف لکه های نکروز کبدی می باشد ، همچنین می توان وجود زهرا به این باکتری را در مایع صفاقی و جراحات کبدی جستجو نمود . این بیماری ممکن است با سایر بیماری های حاد مانند شاربن ، شاربن علامتی و براکسی (Braxy) اشتباه گردند، ولی جراحات مشخصه هریک از این بیماری ها برای تشخیص تفریقی کافی می باشد، و در صورت تردید باید با استفاده از آزمایشات تفریقی تشخیص را قطعی نمود .

پیشگیری و کنترل:

- ۱- مبارزه با حلزونها در مراتع آلوده .
- ۲- خوراندن داروی ضد انگلی (ضد فاسیولوزیس) به دامهای حساس .
- ۳- واکسیناسیون گوسفند و بز علیه بیماری با واکسن قانقرایای کبدی . بهترین زمان مایه کوبی دام ها ، ماههای مرداد و شهریور و دو تزریق به فاصله دو هفته می باشد. برای ایمن ماندن دام علیه بیماری تزریق واکسن یاد آور سالیانه لازم است.
- ۴- اعمال اقدامات آموزشی و ترویجی .

تهیه و تنظیم:

دکتر رضا محمدی

کارشناس بررسی و مبارزه با بیماریهای باکتریائی دام